

**Komplexní pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku 42 poslanců Radka Vondráčka,
Jana Chvojky a Jana Bartoška**

ZÁKON

ze dne 2015

**o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o
registru smluv (zákon o registru smluv)**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

**§ 1
Předmět úpravy**

Tento zákon upravuje zvláštní podmínky účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv prostřednictvím registru smluv a registr smluv.

**§ 2
Uveřejňované dokumenty**

(1) Prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž stranou je

- a) Česká republika,
- b) územní samosprávný celek, včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy,
- c) státní příspěvková organizace,
- d) státní fond,
- e) veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola,
- f) dobrovolný svazek obcí,
- g) regionální rada regionu soudržnosti,
- h) příspěvková organizace územního samosprávného celku,
- i) ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem,
- j) obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem,
- k) státní podnik nebo národní podnik,

l) zdravotní pojišťovna,

m) Český rozhlas nebo Česká televize, nebo

n) právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

(2) Odstavec 1 se nevztahuje na právnickou osobu založenou podle jiného než českého práva, která působí převážně mimo území České republiky.

§ 3

Výjimky z povinnosti uveřejnění

(1) Prostřednictvím registru smluv se neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.

(2) Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na

a) smlouvu vzniklou v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti; to neplatí, jde-li o převod vlastnického práva osoby uvedené v § 2 odst. 1 k hmotné nemovité věci,

b) technickou předlohu, návod, výkres, projektovou dokumentaci, model, způsob výpočtu jednotkových cen, vzor a výpočet,

c) smlouvu, která se týká činnosti zpravodajských služeb a Generální inspekce bezpečnostních sborů nebo činnosti orgánů činných v trestním řízení při předcházení trestné činnosti, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti nebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti nebo obrany České republiky,

d) smlouvu, jejíž plnění je prováděno převážně mimo území České republiky,

e) smlouvu uzavřenou adhezním způsobem, jejíž smluvní stranou je právnická osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. e), k), l) nebo n), s výjimkou smluv uzavřených na základě zadávacího řízení podle zákona o veřejných zakázkách,

f) smlouvu uzavřenou na komoditní burze, na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu, v dražbě nebo v aukci anebo jiným obdobným postupem, s nímž je spojen zvláštní způsob přechodu nebo převodu vlastnického práva,

g) smlouvu, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je akciová společnost, jejíž cenné papíry byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu, jde-li o akciovou společnost, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby,

h) smlouvu, jestliže výše hodnoty jejího předmětu je 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo nižší,

i) smlouvu, která je uzavřena s autorem nebo výkonným umělcem v souvislosti s autorským dílem nebo uměleckým výkonem.

§ 4 Registr smluv

(1) Zřizuje se registr smluv jako součást informačního systému o veřejných zakázkách podle zákona o veřejných zakázkách, která slouží k uveřejňování smluv podle tohoto zákona.

(2) Správcem registru smluv je Ministerstvo pro místní rozvoj.

(3) Registr smluv je přístupný způsobem umožňujícím bezplatný dálkový přístup.

(4) Správce registru smluv neodpovídá za správnost smluv a metadat smluv uveřejněných prostřednictvím registru smluv.

§ 5 Způsob uveřejnění

(1) Uveřejněním smlouvy prostřednictvím registru smluv se rozumí vložení elektronického obrazu textového obsahu smlouvy v otevřeném a strojově čitelném formátu a rovněž metadat podle odstavce 3 do registru smluv.

(2) Osoba uvedená v § 2 odst. 1 nebo smluvní strana smlouvy zašle smlouvu správci registru smluv k uveřejnění prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od uzavření smlouvy. Správce registru smluv uveřejní smlouvu prostřednictvím registru smluv bezodkladně po jejím doručení; uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv se provádí zpravidla automatizovaně.

(3) Smlouva, která nebyla uveřejněna způsobem uvedeným v odstavci 1 nebo jejíž metadata neobsahují

a) identifikaci smluvních stran,

b) vymezení předmětu smlouvy,

c) cenu, a pokud ji smlouva neobsahuje, hodnotu předmětu smlouvy, lze-li ji určit,

d) datum uzavření smlouvy,

se nepovažuje za uveřejněnou prostřednictvím registru smluv.

(4) Z uveřejnění prostřednictvím registru smluv lze vyloučit metadata uvedená v odstavci 3 písm. a) nebo c), jsou-li tato metadata obchodním tajemstvím osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. e), k), l) nebo n), a to také tehdy, pokud by obchodním tajemstvím bylo až více takto uveřejněných informací zároveň.

(5) Osoba uvedená v § 2 odst. 1 nebo smluvní strana smlouvy může uveřejněnou smlouvu nebo metadata smlouvy po jejich uveřejnění opravit; přitom postupuje podle odstavce 2 obdobně. Původní smlouva nebo metadata zůstávají v registru smluv uchovány.

(6) V případě, že mají být z uveřejnění vyloučeny informace postupem podle § 3 odst. 1 anebo § 5 odst. 4, musí být v elektronickém obrazu textového obsahu smlouvy zaslaném správcí registru smluv tyto informace znečitelněny tím, kdo zaslal smlouvu k uveřejnění prostřednictvím registru smluv.

(7) Ministerstvo pro místní rozvoj stanoví vyhláškou způsob zaslání smlouvy správcí registru smluv k uveřejnění prostřednictvím registru smluv a způsob potvrzení uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv.

§ 6 Následky uveřejnění

(1) Smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění.

(2) Nezávisle na uveřejnění prostřednictvím registru smluv nabývá účinnosti smlouva, která byla uzavřena za účelem odvrácení nebo zmírnění újmy hrozící bezprostředně v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí.

§ 7 Zrušení smlouvy

(1) Nebyla-li smlouva, která nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění, uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od počátku.

(2) Odstavec 1 se nepoužije, pokud nebyla prostřednictvím registru smluv uveřejněna pouze část smlouvy nebo byla nesprávně vyloučena z uveřejnění metadata z důvodu ochrany obchodního tajemství postupem podle § 5 odst. 4,

a) provede-li osoba uvedená v § 2 odst. 1 nebo jiná smluvní strana opravu podle § 5 odst. 5, jíž bude dosaženo uveřejnění souladného s tímto zákonem, ve lhůtě do 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděla o tom, že uveřejnění není souladné s tímto zákonem, byla-li dosud v dobré víře, že uveřejnění je souladné s tímto zákonem, nebo

b) uveřejní-li osoba uvedená v § 2 odst. 1 nebo jiná smluvní strana neuveřejněnou část smlouvy nebo dotčená metadata prostřednictvím registru smluv jako opravu podle § 5 odst. 5 do 30 dnů ode dne, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí nadřízeného orgánu nebo soudu, na jehož základě má být neuveřejněná část smlouvy nebo dotčená metadata poskytnuta podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.

(3) Jiná metadata než podle odstavce 2 lze opravit pouze ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena smlouva, k níž se metadata vztahují; to neplatí pro opravu chyb v psaní nebo v počtech.

§ 8 Společná a přechodná ustanovení

(1) Tento zákon se použije bez ohledu na právo, které je podle mezinárodního práva soukromého pro smlouvu právem rozhodným.

(2) Smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, musí být uzavřena písemně.

(3) Povinnost uveřejňovat smlouvu prostřednictvím registru smluv, jestliže alespoň jednou její smluvní stranou je obec, která nevykonává rozšířenou působnost, nebo právnická osoba, v níž má taková obec sama nebo s jinými takovými obcemi většinovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby, nastává uplynutím dvou let od nabytí účinnosti tohoto zákona. To platí i pro městskou část nebo městský obvod statutárního města a městskou část hlavního města Prahy, která nevykonává žádnou přenesenou působnost z rozsahu svěřeného orgánu obce s rozšířenou působností.

(4) Byla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uzavřena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a po nabytí účinnosti tohoto zákona byla uzavřena dohoda, kterou se taková smlouva doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší, uveřejní se prostřednictvím registru smluv spolu s touto dohodou i dotčená smlouva.

(5) Je-li v souladu s tímto zákonem uveřejněna smlouva, která má být uveřejněna podle zákona o veřejných zakázkách, je tím splněna povinnost uveřejnit ji podle zákona o veřejných zakázkách; to platí obdobně o údajích uveřejňovaných jako metadata podle tohoto zákona.

(6) Je-li v souladu s tímto zákonem uveřejněna smlouva, která má být uveřejněna podle jiného zákona nebo informace z ní mají být uveřejněny podle jiného zákona, je tím splněna povinnost uveřejnit ji nebo informace z ní podle takového jiného zákona; to platí obdobně o údajích uveřejňovaných jako metadata podle tohoto zákona. Pro účely věty první se jiným zákonem rozumí

- a) zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jde-li o smlouvu, která má být zveřejněna podle jeho § 10d,
- b) zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, jde-li o smlouvu, o níž mají být informace veřejně přístupné prostřednictvím informačního systému výzkumu, vývoje a inovací,
- c) koncesní zákon, jde-li o smlouvu, o níž mají být informace veřejně přístupné prostřednictvím rejstříku koncesních smluv,
- d) zákon o veřejném zdravotním pojištění, jde-li o smlouvu uzavřenou se zdravotní pojišťovnou, která má být zveřejněna podle jeho § 17,
- e) zákon o kolektivním vyjednávání, jde-li o kolektivní smlouvu vyššího stupně, která má být zpřístupněna Ministerstvem práce a sociálních věcí na jeho internetových stránkách; povinnost oznámit uložení takové kolektivní smlouvy ve Sbírce zákonů tím není dotčena.

(7) Plnění povinností podle tohoto zákona nepodléhá doзору nebo kontrole vykonávaným podle zákonů o územních samosprávných celcích.

§ 9

Závěrečné ustanovení

Ustanovení § 6 a 7 se použijí poprvé pro smlouvy uzavřené 1. července 2017.

§ 10 **Účinnost**

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2016, s výjimkou § 6 a 7, které nabývají účinnosti dnem 1. července 2017.

Odůvodnění ke komplexnímu pozměňovacímu návrhu k návrhu zákona o registru smluv

Cílem komplexního pozměňovacího návrhu je naplnění záměru zvýšit za účelem veřejné kontroly zřízením registru smluv dostupnost informací o smlouvách uzavíraných subjekty, které disponují veřejnou mocí, nebo subjekty, u nichž lze identifikovat jejich specifický vztah k veřejné moci (zřizovatelský, majetkový nebo jiný). Komplexní pozměňovací návrh je reakcí na připomínky vyplývající z dosavadního legislativního procesu.

Komplexní pozměňovací návrh lze stručně charakterizovat následujícími body:

- v registru smluv se uveřejňují pouze smlouvy a jejich metadata;
- návrh obsahuje katalog povinných osob, na které se zákon má vztahovat;
- stanovují se výjimky z povinnosti smlouvu uveřejnit (zejména pro smlouvu, jestliže výše hodnoty jejího předmětu je 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo nižší, a pro smlouvy uzavírané s fyzickými osobami, které jednájí mimo rámec své podnikatelské činnosti);
- registr smluv je elektronický informační systém veřejné správy, který je přístupný bezplatně;
- je umožněno ve stanoveném rozsahu před uveřejněním chránit obchodní tajemství a je možné provést opravu uveřejněného dokumentu;
- následkem neuveřejnění smlouvy je neúčinnost smlouvy, popřípadě její zrušení od počátku;
- stanovuje se přechodné období pro některé obce a „jejich“ právnické osoby;
- řeší se duplicitu při uveřejňování vyplývající z existence některých jiných zákonů;
- sankce neúčinnosti smlouvy a jejího zrušení od počátku se stanoví pro smlouvy uzavřené až jeden rok po nabytí účinnosti zákona.

Z dopadové studie vypracované Ministerstvem vnitra vyplývá, že v případě zveřejňování pouze smluv nad 50 tisíc Kč bez daně z přidané hodnoty se náklady pohybují mezi cca 0,3 až 1 miliardy Kč ročně v závislosti na metodě. Sociální dopady lze vnímat ve smyslu potřeby dílčího navýšení pracovníků zabývajících se zveřejňováním smluv. Kvantifikovaný odhadovaný nárůst spočívá v dalších 8 tisících přepočtených pracovnících. Vedle údajů z dopadové studie Ministerstva vnitra je předkladateli znám také Stínový výpočet RIA k návrhu zákona o registru smluv z dílny Centra aplikované ekonomie. Podle tohoto výpočtu se náklady na uveřejnění všech smluv pohybují na úrovni 218 milionů Kč, resp. 1,5 miliardy Kč dle použité metody. Současně se uvádí, že „reálný dopad se může od takto spočítaných odhadů významně lišit“.

K jednotlivým ustanovením návrhu lze uvést stručně následující. Ustanovení § 1 komplexního pozměňovacího návrhu stručně shrnuje, čeho se komplexní pozměňovací návrh týká.

Smlouvy, které mají být v registru smluv uveřejňovány, vymezuje § 2 komplexního pozměňovacího návrhu z hlediska jejich typu a z hlediska toho, kdo je jejich smluvní stranou.

Ustanovení § 3 obecně vymezuje, že prostřednictvím registru smluv se neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím. Dále se v tomto ustanovení vymezují typy smluv nebo části smluv, které se v registru smluv neuveřejňují.

Ustanovení § 4 vymezuje některé podrobnosti týkající se registru smluv jako informačního systému veřejné správy (zejména se určuje, kdo je správcem tohoto informačního systému, a také se výslovně stanoví, že správce registru smluv neodpovídá za správnost dokumentů uveřejněných prostřednictvím registru smluv).

Ustanovení § 5 vymezuje, jak se smlouvy v registru smluv uveřejňují. Kromě jiného se stanovuje možnost některé informace z uveřejnění vyloučit z důvodu ochrany obchodního tajemství a dále možnost provést opravu uveřejněného dokumentu. Určuje se také, že mají-li být některé informace ve smlouvě pro účely uveřejnění znečitelné, je znečitelnění úkolem toho, kdo zaslal smlouvu k uveřejnění prostřednictvím registru smluv (nikoliv úkolem správce registru smluv).

Ustanovení § 6 vymezuje obecné pravidlo, podle kterého smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění (a výjimku z tohoto pravidla).

Ustanovení § 7 vymezuje sankci zrušení smlouvy od počátku, jestliže smlouva nebyla uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena. Taktéž se v tomto ustanovení konkretizuje možnost provést opravu uveřejněného dokumentu.

V § 8 se za účelem snížení administrativní náročnosti zejména vymezuje odklad uplatňování zákona pro smlouvu, jestliže alespoň jednou její stranou je obec, která nevykonává rozšířenou působnost, nebo „její“ právnická osoba. Dále se v § 8 za účelem zamezení duplicit při uveřejňování určuje, že je-li v souladu s tímto zákonem uveřejněna smlouva, která má být uveřejněna podle jiného zákona, je tím splněna povinnost uveřejnit ji podle takového jiného zákona (a stanovuje se výčet těchto jiných zákonů).

Z § 9 vyplývá, že sankce neúčinnosti a zrušení smlouvy při neuveřejnění smlouvy v registru smluv se použije poprvé až pro smlouvy uzavřené jeden rok po nabytí účinnosti zákona, což je v souladu s tím, že tyto sankce mají s ohledem na dělenou účinnost zákona být uplatnitelné až jeden rok po nabytí účinnosti ostatních ustanovení zákona. Ustanovení § 9 tak řeší případy smluv, které byly uzavřeny přede dnem nabytí účinnosti § 6 a 7, avšak v den nabytí účinnosti těchto ustanovení ve vztahu k těmto smlouvám ještě neuplynula tříměsíční lhůta stanovená v § 7.

V § 10 se stanoví dělená účinnost komplexního pozměňovacího návrhu. Ustanovení vymezující sankci neúčinnosti a zrušení smlouvy při neuveřejnění smlouvy v registru smluv nabývají účinnosti až po jednom roce od nabytí účinnosti ostatních ustanovení zákona. Povinným osobám je tak dán čas, aby se přizpůsobily uplatňování zákona o registru smluv.